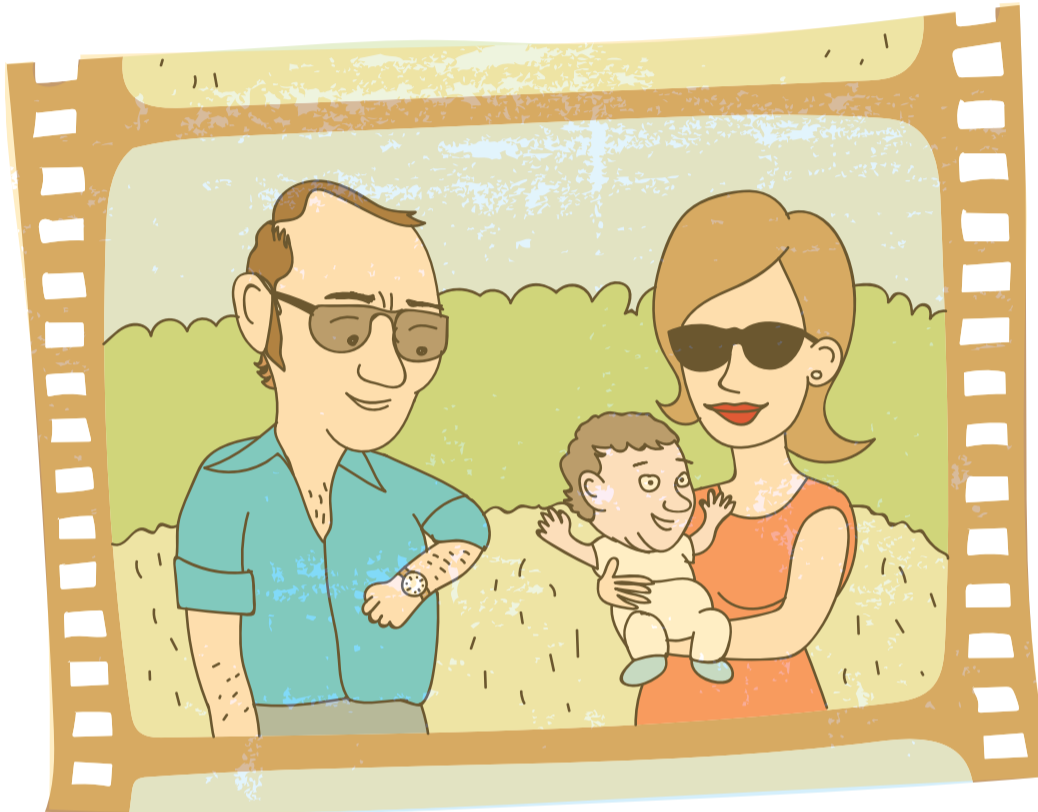

יאיר ניצני מרים גבה

חיים בסרט

השבוע חפרתי בגנון המשפחתי ומצאתי סרטי סופר 8 ישנים, שאבא שלי צילם במשך השנים. היה נעים ועצוב

איור: טל לזר

לקראת יום הולדתו של אחד מוותיקי המשפחה חפרתי בגנון המשפחתי, וחוף מכמויות מסחריות של אבק וג'וקים, מצאתי סרטי סופר 8 ישנים, שאבא שלי צילם במשך השנים. אמרתי לעצמי שאין כמו חומרים ישנים כדי לרתק את בני המשפחה למסך, והנחתי שאחרי הלהיטים הקבועים של אירועים כאלה – שיר בחרוזים שכתבה בת הדרורה שהיא מורה לריתמיקה, ומצגת שקר פיות של חתן השמחה, שהכין אחיו הלא מחודר – הסרט שלי יגנוב את ההצגה.

העיסוק בחומרים הישנים היה רווי זיכרונות, נעימים ועצובים כאחד. הנה ההורים שלי צעירים ויפים, הנה סבתות ודודים שכבר לא איתנו, והנה אחיי ואני משחקים כדורגל בשטח שבעוד כמה שנים כבר יהיה שכונה של רבי קומות. לדור שלא ידע את הפילים ונולד עם אייפון ביד, צריך אולי להסביר מעט על מגבלות הצילום בווידאו בעת ההיא. ראשית, לא היה לך מושג מה אתה מצלם, ורק אחרי ששלחת את הסרט לפיתוח במעבדה מיוחדת וקיבלת אותו בחזרה אחרי שבועיים, ראית אם בכלל צילמת בפוקוס, כמה היד רעדה ואם היה מספיק אור, או שהמצר למת נראית כמו דרקולה.

סרט הצילום הספיק למשהו כמו שלוש דקות, ולא פעם שמעת במהלך האירוע את המשפט המשונה "נגמר הפי"לם", בדיוק כשהמצולם עמד לקפוץ למים או לכבות את הנרות בעוגת יום ההולדת.

לסרטים הללו, שיש בהם איכות חגיגית לתקופתם, לא היה סאונד. אפשר לראות שם אנשים מסתכלים למצלמה, עושים שלום עם היד ותנועות לא ברורות עם השפתיים. במסגרת עבודת השחזור חשבתי להוסיף לסרט כתוביות, אבל לא הצלחתי להחליט אם אחד המצולמים אומר שם משפט לא תקין פוליטי כמו "הנה כושי", או סתם "תן לי סושי".

המסרטים הישנים הללו

אתה יכול ללמוד המון על התקופה, על המשפחה ועל הורייך. ראשית, המזמורים ראו עולם. בתקופה שלפני טיסות הלוואי-קוסט, כשמוטוסים עוד טסו עם פרופלורים, ההורים שלי כבר ביקרו ביבשות ובמדינות שאני לא זכיתי לראות עד היום. הם כנראה עברו עלינו בעיניים כשסיפרו שהם נוסעים לחדש בענייני עבודה "ואמא מצטרפת", אלא אם כן העבודה של אבא היתה להאכיל פילים באפריקה. לפי הסרטים הם בעיקר ביקרו אתרים היסטוריים, עמדו ליד אגמים, בחנו מפלים גועשים, ליטפו מכוניות ישנות והביטו על אריות בסוואנה. בעיקר הם עשו הרבה תנועות ביי ביי למצלמה, בזמן שאנחנו היינו במשך כל אוגוסט במרפסת של סבתא, אכלנו קלופס וחיכינו שיחזרו כבר.

מדי פעם הם צילמו גם את ארצנו היפה. מקסים לראות את תל אביב של שנות ה-60, מצולמת ממרומי מלון הילטון, כשהיא דלה בכלי רכב ואין בה אף בית מעל ארבע קומות. אבא שלי קיבל כמה החלטות צילומיות, שבדיעבד נראות מוטעות. במקום להתרכז בבני המשפחה, הוא צילם הרבה נופים וטבע, עצים ופרחים, פילים, חמורים וקופים, שעשויים לשעמם אנשים מסוימים. הוא התעקש לצלם אתרים ארכיאולוגיים שלא השתנו מאז ועד היום – כשביל זה הם אתרים ארכיאולוגיים – וכמו הרבה ישראלים באותה תקופה, נראה שהיה אובססיבי לעניין המים, כי הוא צילם כמויות של נחלים, נהרות, ברוזים ובריכות שחייה, כאילו הגיע לארץ אחרי 40 שנה במדבר. בסרטים שלו ישראל נראית מימית כמו נורבגיה, וילידיה לא הולכים לבית ספר, רק מבליים בבריכות שחייה, ככנרת או בסחנה.

למת האווירה הנוסטלגית דאגו שהסרט שלי יוקרן על מסך שהוא סדין.

הרגשתי שאני עומד להיות השוס של האירוע, בדיוק כמו בהקרנות שארגנו הוריי בשנות ה-60, כשכל השנים היו מוזמנים אלינו כדי שיהיה אפשר להוציא להם את העיניים בסגנון "בדיוק חזרנו ממקסיקו בזמן שאתם הועתם בעפולה".

אבל טעיתי. הזקנים לא כל כך זיהו את עצמם בסרט, וחשבו שהיעדר הקול נובע מבעיה במכשיר השמיעה שלהם. הצעירים התקשו להתחבר לחומר המרצד באיכות שאינה 4K, עברו למסכים שנמציאים אצלם ביד, והתגוררו כדי לצפות באיזה סרטון משעשע של פינגווין ווקר סלסה.

התבאסתי קשות, ואז הבנתי היכן טעיתי. הצעירים של היום לא מסוגלים להעריך סרטים ישנים, לא מבינים למה אין קול, למה אף אחד לא מצלם סלפי, ולמה היחיד עם דאק פייס בסרט זה ברווז אמיתי בגן החיות בתל

אביב. בסרט הבא אנסה להתאים את החומר לדור הצי"עיה, אצרף אימוגי ואוסיף באפליקציה אוזניים של ארנב לאמא שלי.

האמת היא שכדי להפוך את הסרט לאטרקטיבי עבור דור הקרדיאנאס הייתי צריך לקרוא לו "הניצניאנס", ולספר לבנות שהבחור הצעיר והשושן שעומד בסרט ליד אמי הוא מישקה ווסט, סבו של קניה ווסט, שבהמשך הסרט יעבור ניתוח לשינוי מין בקופת חולים זמנהוף. ●

yairn@israelhayom.co.il

אמא שלי, שכבר עברה את גיל 90, מופיעה בסרטים כאישה יפה בת 30, לבושה ומסופרת כמו ג'קי קנדי, עם משקפיים של כנפי הרעם ומכנסיים מתרחבים. אבא, שה"חזיק במצלמה, לא נראה הרבה בחומרים (הסלפי טרם הומצא), אבל ברגעים שכן, הוא נחשף כמי שניסה לסחוב שיער ולהסתיר את הקרחת.

על עצמי למדתי מהסרטים, בניגוד למה שתמיד חשבתי, שמעולם לא היה לי שום כישרון בתחומי הכדורגל והטסט העפיפונים. לעומת זאת, תתפלאו לשמוע שפעם הייתי שעיר כמו מוש בן ארי ורוה כמו עמית סגל.

הסרטים גם יכולים לשמש עילה לתביעה ייצוגית של ילדי התקופה נגד הוריהם ונגד חברת דובק, שנראית כנותנת החסות של הסרטים. אחרת קשה להבין למה כולם מעשנים בכל מקום, בחדרים סגורים, בתוך האוטו, במטוסים, בימי הולדת משפחתיים, על הילדים או בחודש תשיעי.

מי שבוולטים בהיעדרם הם הטלפונים הסלולריים, שחסרונם אפשר להוריי להמשיך בחופשות שלהם ללא הפרעה, ובלי שבכל חמש דקות אחד הילדים ישלח להם ווטסאפ "איפה אתם?", "מתי אתם חוזרים?", "משעמם לי!" או "אתם הורים + אימוגי של קקי".

אחרי שבועות

של בחירת חומרים, המרה לפורמט שכדי להקריין בו לא צריך לפרוץ למוזיאון הפלמ"ח, עריכות ושיפוצי תמונה – הגיע יום ההקרנה. כצפוי, שור לבתי אחרון בלייז'אפ של מסיבת יום ההולדת, ולהשי

סרט הצילום הספיק למשהו כמו שלוש דקות, ולא פעם שמעת את המשפט "נגמר הפילם", בדיוק כשהמצולם עמד לקפוץ למים או לכבות את הנרות בעוגת יום ההולדת